

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5To/134/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118010681
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Žovinec
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2118010681.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Žovinca a sudcov Mgr. Kristíny Ferencziovej a JUDr. Jozefa Piknu, v trestnej veci proti obžalovanému N. J., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a), § 139 ods. 1 písm. f) Tr. zák., o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 14.5.2019 č.k. 6T/22/2018-213, na verejnom zasadnutí konanom dňa 30.1.2020 takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku sa napadnutý rozsudok zrušuje vo výroku o uložení ochranného liečenia.

II. Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovanému N. J., nar. XX.XX.XXXX v J., trvale bytom Domov sociálnych služieb pre dospelých, H. X/X, U., podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona ukladá ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava rozsudkom zo dňa rozhodol tak, že obžalovaného N. J. uznal za vinného, že dňa 18.01.2017 v čase asi o 09: 30 hod. v spoločenskej miestnosti Domovu sociálnych služieb pre dospelých na adrese H. X, U., vytiahol nôž bledohnedej farby s plastovou rukoväťou s dĺžkou čepele približne 10 cm a priložil ho ku krku J. Q., ktorý je osobou trpiacou ťažkou duševnou chorobou diagnostikovanou ako ťažká duševná zaostalosť, v dôsledku ktorej je odkázaný na ústavnú starostlivosť s permanentným dohľadom, a žiadal, aby mu dal J. Q. svoje cigarety, pričom mu povedal, že ho zabije, ak mu cigarety nevydá,

teda použil proti inému hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci a takýto čin spáchal závažnejším spôsobom konania - so zbraňou,

čím spáchal zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák.

Za to bolo odsúdený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. c) Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil. Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. súd obžalovanému určil skúšobnú dobu na 3 (tri) roky. Podľa § 73 ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd obžalovanému uložil ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodeného J. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom DSS U., H. X/X, odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie iba prokurátor a to proti výrokom o vine, treste a ochrannom opatrení, ktoré odôvodnil v písomnom podaní zo dňa 24.5.2019. V odôvodnení odvolania prokurátor uviedol:

3. Uvedený rozsudok nepovažujem v plnom rozsahu za vydaný v súlade so zákonom, a to z dôvodu, že použitá právna kvalifikácia nezodpovedá skutku, v ktorom je vydarené, že skutok bol spáchaný na

chránenej osobe - chorej osobe, pričom aj z dokazovania vyplynulo, že kvalifikačný znak na chránenej osobe, bolo potrebné na uvedený prípad aplikovať. Pokiaľ ide o výrok o treste v spojení s výrokom o ochrannom opatrení, zastávam názor, že za zákonné možno považovať mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 2 písm. c) Trestného zákona len pri súčasnej aplikácii § 73 ods. 1 Trestného zákona.

4. V prvom rade poukazujem na skutočnosť, že skutok popísaný v rozsudku právnej kvalifikácii použitej súdom prvého stupňa nezodpovedá, nakoľko v skutku súd vyjadril zákonné znaky zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom § 138 písm. a) Trestného zákona a s poukazom na § 139 ods. 1 písm. f) Trestného zákona, pretože v skutku okrem iného uviedol, že obžalovaný priložil nôž ku krku J. Q., ktorý je osobou trpiacou ťažkou duševnou chorobou diagnostikovanou ako ťažká duševná zaostalosť, v dôsledku ktorej je odkázaný na ústavnú starostlivosť s permanentným dohľadom, a teda v skutku jednoznačne vyjadril kvalifikačný znak spáchania trestného činu na chorej osobe, a teda chránenej osobe.

5. Pokiaľ ide o vecné dôvody, ktoré popísal súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku, a ktoré ho viedli k nepoužitiu spomenutej právnej kvalifikácie, s týmito sa nemožno stotožniť. Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že obžalovaný, ako aj poškodený sú osobami pozbavenými spôsobilosťou na právne úkony, sú umiestnení do domova sociálnych služieb, pričom u oboch boli diagnostikované nižšie označené poruchy. Uvedená okolnosť v žiadnom prípade nevylučuje možnosť, aby sa obžalovaný dopustil predmetného trestného činu ako na chránenej osobe. Naopak, vykonané dokazovanie odôvodňuje záver, že obžalovaný trestný čin spáchal na poškodenom J. Q. práve preto, že si ho vytypoval ako slabšieho jedinca, nad ktorým má prevahu, a v tejto súvislosti je potrebné poukázať na významné rozdiely v zistených poruchách u obžalovaného a poškodeného. U poškodeného J. Q. bola zistená závažná duševná porucha diagnostikovaná ako ťažká duševná zaostalosť F72 podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb, 10. revízia (ďalej len MKCH10), čo znamená vrodenú poruchu vývinu intelektu poškodeného. Jeho mentálny vek zodpovedá 3 - 6 rokom. Jeho ovládacie a rozpoznávacie schopnosti v čase skutku hodnotila znalkyňa ako vymiznuté. Poškodený nie je schopný riadne chápať dianie okolo seba, nevie ho riadne reprodukovať ani chápať. U obžalovaného bola znalkyňou zistená mierna duševná zaostalosť s významnou poruchou správania F70.1 podľa MKCH10, s tým, že obžalovaný bol vzdelávateľný v osobitnej škole, dosiahol nezávislosť v osobnej starostlivosti, je schopný vykonávať domáce práce a jednoduché zamestnanie. Na hlavnom pojednávaní znalkyňa uviedla, že ľudia s jeho mentálnym deficitom bežne pracujú v robotníckych profesiách. Ďalej bola u neho zistená disociálna porucha osobnosti F60.2 podľa MKCH, kedy ide o súhrn povahových vlastností, nie duševnú poruchu v pravom slova zmysle. Uvedené sa prejavuje disociálnou osobnosťou, nedostatkom vyšších citov, emočných väzieb, nerešpektovaním sociálnych a morálnych noriem, činmi útočného charakteru a bezcitným nezaujmom. Z porovnania uvedených znaleckých záverov je teda zrejmé, že obžalovaný N. J. bol v pomere k poškodenému J. Q. dominantnou osobou, kedy napriek svojmu hendikepu voči väčšine populácie bol voči poškodenému vo zvýhodnenom postavení, ktoré voči nemu zneužil. Tento záver jednoznačne potvrdila aj znalkyňa MUDr. Dana Šedivá pri výsluchu na hlavnom pojednávaní, kedy s určitosťou uviedla, že obžalovanému bolo jasné, že J. Q. je intelektovo oveľa nižšie a je vďačným objektom na jeho týranie. Je teda zrejmé, že obžalovaný si bol vedomý výrazného hendikepu na strane poškodeného, a práve preto si dovoľil voči nemu konať tak, ako konal. Na základe uvedeného sú celkom jednoznačne splnené podmienky na to, aby bolo konanie obžalovaného kvalifikované ako konanie na chránenej osobe (chorej osobe). Napokon aj z odpisu registra trestov obžalovaného vyplýva, že obžalovaný sa už v minulosti dopustil trestného činu na chránenej osobe (viď odsúdenie rozsudkom Okresného súdu Piešťany pod sp. zn. 1T 130/2010), čo len utvrdzuje, že obžalovaný má tendenciu k protiprávnemu konaniu práve proti slabším osobám.

6. Pokiaľ ide o výrok o treste a ochrannom opatrení, zo systematického výkladu § 39 ods. 2 písm. c) Trestného zákona a § 73 ods. 1 Trestného zákona je zrejmé, že tieto ustanovenia je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti, a to tým spôsobom, že aplikácia § 39 ods. 2 písm. c) Trestného zákona bez súčasnej aplikácie § 73 ods. 1 Trestného zákona nie je možná pre ich vecnú nadväznosť a výslovný odkaz obsiahnutý v dikcii citovaného ustanovenia § 73 ods. 1 Trestného zákona. Pokiaľ preto súd nepostupoval súčasne podľa oboch ustanovení, výrok o treste a súčasne výrok o ochrannom opatrení sú v rozpore so zákonom, v dôsledku čoho aj zníženie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby nebolo uskutočnené v súlade so zákonom. Pre úplnosť uvádzam, že uloženie ochranného liečenia podľa a § 73 ods. 1 Trestného poriadku je obligatórne, pričom podľa odseku 2 § 73 Trestného zákona (podľa tohto ustanovenia postupoval súd) súd je fakultatívne.

7. Preto na základe vyššie uvedeného navrhujem, aby Krajský súd v Trnave ako odvolací súd podľa ustanovenia § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), písm. e) Trestného poriadku zrušil rozsudok Okresného súdu Trnava, sp. zn. 6T/22/2018 zo dňa 14.05.2019 a súčasne, aby podľa § 322 ods. 3 Trestného

poriadku vo veci sám rozsudkom rozhodol tak, že obžalovaného N. J. uzná za vinného na rovnakom skutkovo m základe ako súd prvého stupňa, pričom skutok bude právne kvalifikovať ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom § 138 písm. a) Trestného zákona a s poukazom na § 139 ods. 1 písm. f) Trestného zákona, pričom obžalovanému uloží trest odňatia slobody podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2, § 36 písm. c), § 38 ods. 3, § 39 ods. 2 písm. c) trest odňatia slobody v trvaní minimálne 2 (dvoch) rokov, a to s podmieneným odkladom podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a určením skúšobnej doby minimálne v trvaní (troch) rokov, a to za súčasného uloženia ochranného psychiatrického liečenia ambulantnou formou podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona, pričom poškodeného J. Q. podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkáže s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

8. K odvolaniu prokurátora sa písomne vyjadril obžalovaný, prostredníctvom svojho obhajcu, v ktorom uviedol:

9. Odvolanie Okresnej prokuratúry Trnava v neprospech obžalovaného smerujúce proti výroku o vine, považujeme za nedôvodné. Prokurátor namietal právnu kvalifikáciu skutku použitú súdom- zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, nakoľko použitá právna kvalifikácia nezodpovedá skutku, v ktorom je vyjadrené, že skutok bol spáchaný na chránenej osobe - chorej osobe. Obhajoba je toho názoru, že obžalovanému N. J. nie je možné pričítať spáchanie skutku na chránenej osobe. Z vykonaného dokazovania nebolo preukázané zavinenie zo strany obžalovaného vo vzťahu k osobitnému kvalifikačnému pojmu, teda že spáchal skutok zavinené na chránenej osobe - chorej osobe. Záver o tom, či je skutok zavinený alebo nie, a ak bol zavinený, o akú formu zavinenia ide, musí byť podložený skutkovými zisteniami na podklade dokazovania, rovnako tak ako záver o objektívnych znakoch trestného činu. Základný význam zavinenia v trestnom práve determinuje potrebu a dôležitosť dokazovania tejto zložky subjektívnej stránky ako znaku trestného činu. Uvedené jednoznačne vyplýva zo zákonného ustanovenia § 119 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, podľa ktorého v trestnom konaní treba dokazovať najmä či sa skutok stal a či má znaky trestného činu. Zavinenie sa musí vzťahovať na všetky skutočnosti, ktorú sú znakom skutkovej podstaty trestného činu. Princíp zodpovednosti za zavinenie vyžaduje, aby sa i k okolnostiam podmieňujúcim použitie vyššej trestnej sadzby pričítaným páchatelom vzťahovalo zavinenie. Trestný zákon vychádza zo zásady dôsledného uplatňovania zodpovednosti za zavinenie. Z hľadiska konštrukcie skutkovej podstaty pre naplnenie kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu lúpeže podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona postačí aj zavinenie z nedbanlivosti. Podľa § 18 písm. b) Trestného zákona na priťažujúcu okolnosť alebo na okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby, sa prihliadne, ak ide o inú skutočnosť, aj vtedy, keď o nej páchateľ nevedel, hoci o nej vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol, ak tento zákon nevyžaduje, aby o nej páchateľ vedel. Vo vzťahu k inej skutočnosti, t.j. okolnosti bližšie charakterizujúcej jednotlivé znaky skutkovej podstaty trestného činu, platí, že postačí, ak o nej páchateľ vzhľadom k okolnostiam a k svojim osobným pomerom vedieť mal a mohol. Povinnosť a možnosť predvídať porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného trestným zákonom musia byť dané súčasne. Nedostatok jednej z týchto zložiek znamená, že čin je nezavinený. Máme za to, že v danej trestnej veci vzhľadom na okolnosti prípadu (miesto spáchania skutku v Domove sociálnych služieb pre dospelých, kde sú umiestnené osoby s rôznymi diagnózami, t.j. z pohľadu trestného práva „choré osoby“) a osobné pomery páchatel'a (obžalovaný N. J. je sám chorou osobou, osobou s miernou duševnou zaostalosťou s významnou poruchou správania, vrozeným deficitom intelektu (IQ 64), simplexným myslením) nemal obžalovaný N. J. povinnosť a možnosť predvídať, že jeho „kamarát J.“ (poškodený J. Q.) je osobou slabšou ako on sám. Obžalovaný N. J. vo svojej výpovedi (na HP dňa 7.2.2019) považuje J. Q. za kamaráta, a z hľadiska rozumovej vyspelosti na rovnakej úrovni. Samotný stav zmenšenej pričetnosti obžalovaného ovplyvnil aj mieru jeho zavinenia vo vzťahu k spáchanému skutku.

10. Odvolanie Okresnej prokuratúry Trnava smerujúce proti výroku o treste a ochrannom opatrení odôvodňuje prokurátor nezákonnosťou výroku o treste v spojení s výrokom o ochrannom opatrení. Za zákonné považuje mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods.2 písm. c) Trestného zákona len pri súčasnej aplikácii § 73 ods. 1 Trestného zákona. Obhajoba rovnako tak zastáva názor, že v danej trestnej veci ide o situáciu, kedy súd ukladá ochranné liečenie obligatórne podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona. Ochranné liečenie sa obligatórne ukladá v prípade ak súd páchatel'ovi, ktorý trestný čin spáchal v zmenšenej pričetnosti, pri ukladaní trestu odňatia slobody tento mimoriadne znižuje podľa § 39 ods. 2 písm. c), pritom súd zohľadňuje zdravotný stav páchatel'a a možnosti ochrany spoločnosti. Kým fakultatívne uloženie ochranného liečenia podľa § 73 ods. 2 písm. a) Trestného zákona je určené pre prípady, kedy súd môže rozhodnúť o uložení ochranného liečenia, ak páchateľ spáchal trestný čin v stave zmenšenej pričetnosti a jeho pobyt na slobode je nebezpečný. Z odôvodnenia rozsudku súdu vyplýva, že súd dospel k záveru, že v prípade obžalovaného, ktorý spáchal trestný čin v stave zmenšenej

príčetnosti, prihládajúc pritom na jeho zdravotný stav, je možné za súčasného uloženia ochranného psychiatrického liečenia ambulantnou formou dosiahnuť ochranu spoločnosti aj trestom kratšieho trvania v zmysle aplikácie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu v zmysle § 39 ods. 2 písm. c) Trestného zákona vo výmere 2 roky s jeho podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 3 roky.

11. Z uvedenej argumentácie súdu je zrejmé, že súd pri ukladaní trestu odňatia slobody tento mimoriadne znižuje podľa § 39 ods. 2 písm. c), kedy zohľadňuje zdravotný stav obžalovaného a možnosti ochrany spoločnosti (nie nebezpečnosť pobytu páchatela na slobode), preto by malo byť uložené ochranné liečenie podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona.

12. Podľa § 315 Trestného poriadku o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 316 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku:

1) Odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

3) Odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,

b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo

c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,

b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,

c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,

d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,

e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo

f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 321 ods. 2 Trestného poriadku ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 321 ods. 3 Trestného poriadku ak preskúmava všetky výroky, ale je chybná len časť napadnutého rozsudku a možno ju oddeliť od ostatných, zruší odvolací súd rozsudok len v tejto časti; ak však zruší hoci aj len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, len vtedy, ak by doplnenie konania odvolacím súdom bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

13. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd podľa § 315 Trestného poriadku preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle § 316 Trestného poriadku a zistil, že nie je dôvod na zamietnutie odvolania v zmysle § 316 ods. 1 Trestného poriadku, ani na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku. Odvolanie podal prokurátor ako oprávnená osoba, v zákonnej lehote a proti výrokom, proti ktorým je tento opravný prostriedok prípustný.

14. Po preskúmaní napadnutých výrokov o vine, treste a ochrannom oparení a konania, ktoré ich vydaniu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie prokurátora je čiastočne dôvodné.

15. Pokiaľ ide o rozhodnutie prvostupňového súdu v otázke viny obžalovaného, konkrétne v otázke právnej kvalifikácie skutku, ktorého sa obžalovaný dopustil, odvolací súd súhlasí s názorom prvostupňového súdu ohľadne možnosti použiť kvalifikačný znak, ktorým je spáchanie trestného činu závažnejším spôsobom konania - na chránenej osobe - na chorej osobe (§ 188 ods. 2 písm. d), § 139 ods. 1 písm. f), § 127 ods. 6 Trestného zákona).

16. Je potrebné poukázať na zistenie prvostupňového súdu, uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku, že „z dokazovania vyplynulo, že dôvodom spáchania skutku bol incident medzi obžalovaným a poškodeným ohľadom cigariet. Zo žiadneho vykonaného dôkazu nie je možné dospieť k záveru, že práve stav poškodeného Q. by bol akousi pohnútkou obžalovaného na spáchanie skutku, čo vylučuje záver o úmysle obžalovaného, ktorý by sa vzťahoval na osobitný kvalifikačný znak podľa § 139 ods. 1 písm. f) Tr. zák. Inými slovami, zo žiadneho dôkazu nevyplývalo, že obžalovaný sa skutku dopustil na poškodenom práve z dôvodu, že poškodený je osobou chorou, čo by mu napríklad spáchanie skutku uľahčovalo. Prípadná vedomá neobstarlivosť obžalovaného (§ 16 písm. a) Tr. zák.) bola podľa presvedčenia súdu taktiež vylúčená a to znaleckým posudkom č. 8/2019, ktorého závery týkajúce sa rozumovej vyspelosti obžalovaného v dostatočne rozumnej miere vyvolávajú pochybnosti o tom, že si obžalovaný skutočne uvedomoval, že sa skutku dopúšťa na chorej osobe.“

17. S týmto názorom prvostupňového súdu je možné sa v prevažnej miere stotožniť. V prevažnej miere preto, že odvolací súd úplne nevyklučuje záver o úmysle obžalovaného, ktorý by sa vzťahoval na osobitný kvalifikačný znak podľa § 139 ods. 1 písm. f) Tr. zák. Takýto úmysel je potrebné obžalovanému preukázať rovnako ako ostatné zákonné znaky trestného činu a to v rozsahu „bez rozumných pochybností“. V tomto smere prokurátor správne poukazuje na rozdielnosť v stupni postihnutia zdravia obžalovaného a poškodeného, čo vyvoláva možnosť (myslienkovú konštrukciu), že obžalovaný mohol skutok spáchať práve v súvislosti s vedomím, že poškodený je, vzhľadom na svoje ťažké postihnutie, osobou, ktorá nie je schopná sa jeho agresivite účinne brániť. Z vykonaných dôkazov (svedeckých výpovedí pracovníkov DSS) tiež vyplynulo, že motívom konania obžalovaného mala byť snaha získať od poškodeného cigarety, ktorú mu mal dlhovať. Agresivitu obžalovaného je možné rozumne vysvetliť jeho disocálnou poruchou osobnosti, ktorú zistila a objasnila v prvostupňovom konaní znalkyňa. Nie je teda možné, s potrebnou mierou istoty, uzavrieť, či dôvodom útoku obžalovaného na poškodeného bolo práve dominantné postavenie obžalovaného voči slabšiemu (chorému) poškodenému. Rovnako prijateľná je aj úvaha, že táto okolnosť nezohrala v konaní obžalovaného žiadnu rozhodujúcu úlohu a jeho konanie bolo v podstatnej miere determinované iba jeho snahou dosiahnuť svoj cieľ, bezcitne, bez rešpektu k osobe poškodeného a jeho právam a bez rešpektu k spoločenským normám (čo súd znaky disocálnej poruchy osobnosti obžalovaného). V takom prípade je potrebné aplikovať zásadu „in dubio pro reo“ , ktorá sa vzťahuje aj na preukázanie subjektívnej stránky kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu.

18. Prvostupňový súd správne použil ustanovenie § 139 ods. 2 Trestného zákona, pretože nebolo bez pochybností preukázané, že obžalovaný sa dopustil spáchania trestného činu v súvislosti so zdravotným stavom poškodeného.

19. Z dôvodov uvedených v odsekoch 17. a 18., dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie prokurátora proti výroku o vine obžalovaného nie je dôvodné.

20. Za dôvodné však považuje tunajší súd odvolanie prokurátora, ktoré smeruje proti výroku o uložení u ochranného liečenia.

21. Prokurátor správnym spôsobom odôvodnil, prečo sa prvostupňový súd dopustil chyby, keď obžalovanému ukladal ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou podľa § 73 ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi, ktoré prokurátor uviedol vo svojom odvolaní (ods. 6 odôvodnenia tohto rozsudku) a preto nepovažuje za potrebné túto argumentáciu opakovať. Uloženie ochranného liečenia je v tomto prípade obligatórne a preto mal prvostupňový súd pri jeho ukladaní postupovať podľa ustanovenia § 73 ods. 1 Trestného zákona.

22. Vzhľadom na skutočnosť, že ohľadne chybného výroku o ochrannom opatrení, vykonal prvostupňový súd dokazovanie v rozsahu dostatočnom na správne rozhodnutie, mohol odvolací súd pri použití § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, ktorým tento chybný výrok zrušil, následne postupovať podľa ustanovenia § 322 ods. 3 Trestného poriadku, teda sám rozhodnúť o uložení ochranného liečenia v súlade so zákonom.

23. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.